

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
NIILO JÄÄSKINEN
της 17ης Νοεμβρίου 2011¹

Υπόθεση C-461/10

**Bonnier Audio AB,
Earbooks AB,
Norstedts Förlagsgrupp AB,
Piratförlaget Aktiebolag,
Storyside AB
κατά
Perfect Communication Sweden AB («ePhone»)**

[αίτηση του Högsta domstolen (Σουηδία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Δικαίωμα του δημιουργού και συγγενικά δικαιώματα — Δικαίωμα για ουσιαστική προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας — Οδηγία 2004/48/EK — Άρθρο 8 — Προστασία των προσωπικών δεδομένων — Ηλεκτρονικές επικοινωνίες — Διατήρηση ορισμένων από τα παραγόμενα δεδομένα — Διαβίβαση προσωπικών δεδομένων σε ιδιώτες — Οδηγία 2002/58/EK — Άρθρο 15 — Οδηγία 2006/24/EK — Άρθρο 4 — Ακουστικά βιβλία — Κοινοποίηση αρχείων — Διαταγή δικαστηρίου προς παροχή υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο να ανακοινώσει το όνομα και τη διεύθυνση χρήστη διεύθυνσης IP[Internet Protocol]»

I – Εισαγωγή

1. Η παρούσα αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 3 έως 5 και 11 της οδηγίας 2006/24/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/EK², καθώς και την ερμηνεία του άρθρου 8 της οδηγίας 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας³.

2. Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε από το Högsta domstolen (Ανώτατο Δικαστήριο, Σουηδία) στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ των εταιρειών Bonnier Audio AB, Earbooks AB, Norstedts Förlagsgrupp AB, Piratförlaget Aktiebolag και Storyside AB (στο εξής, από κοινού: Bonnier Audio κ.λπ. ή αιτούσες της κυρίας δίκης) και της εταιρείας Perfect Communication Sweden AB (στο εξής: ePhone) σχετικά με την ένσταση που προέβαλε η τελευταία κατά αιτήσεως για έκδοση διαταγής περί κοινοποιήσεως στοιχείων την οποία υπέβαλαν οι Bonnier Audio κ.λπ., προκειμένου να εντοπίσουν ένα συγκεκριμένο συνδρομητή.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — ΕΕ L 105, σ. 54.

3 — ΕΕ L 157, σ. 45.

3. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι τομέας που διαπλέκεται με πολλούς άλλους τομείς όπου και θέτει διαρκώς διάφορα ζητήματα. Συνιστά θεμελιώδες δικαίωμα [άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων)] όπως το δικαίωμα για τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 7 του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων), που χρειάζεται συχνά να σταθμίζεται έναντι άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων τα οποία εγγυάται η έννομη τάξη της Ένωσης, όπως είναι το δικαίωμα για προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας (άρθρο 17 του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων)⁴. Στο παράγωγο δίκαιο, τα κείμενα αναφοράς αποτελούν δύο οδηγίες, ήτοι η οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁵, και η οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία προστασίας της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες)⁶. Οι εν λόγω οδηγίες συμπληρώθηκαν με την οδηγία 2006/24.

4. Το ότι τα ζητήματα που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων ενέχουν νεωτερισμούς και συχνά χρήζουν ιδιαίτερα προσεκτικού χειρισμού προκύπτει επίσης από το ότι πολλές από τις υποθέσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο κατέληξαν να επιλυθούν από το τμήμα μείζονος συνθέσεως, ιδίως προκειμένου για την ερμηνεία της οδηγίας 95/46⁷.

5. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί κατ' επανάληψιν επί της ερμηνείας της οδηγίας 2006/24. Ωστόσο, το νομικό ζήτημα που τίθεται στο πλαίσιο της παρούσης υποθέσεως διαφέρει από εκείνα που εξετάστηκαν στο πλαίσιο των υποθέσεων που έχουν εκδικαστεί μέχρι σήμερα⁸. Στην προκειμένη περίπτωση, το αιτούν δικαστήριο θέτει ιδίως το ζήτημα αν πρέπει να συμπληρωθεί η ερμηνεία που δόθηκε με την προπαρατεθείσα απόφαση *Promusicae* και την προπαρατεθείσα διάταξη *LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten*⁹ μετά την έκδοση της οδηγίας 2006/24.

II – Το νομικό πλαίσιο

A — Το δίκαιο της Ένωσης

1. Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

6. Η οδηγία 2004/48 θεσπίζει κανόνες που αφορούν την επιβολή της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

4 — Όσον αφορά τη σχέση με την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, βλ. την απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2008, C-275/06, *Promusicae* (Συλλογή 2008, σ. I-271), τη διάταξη της 19ης Φεβρουαρίου 2009, C-557/07, *LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten* (Συλλογή 2009, σ. I-1227), και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Cruz Villalón στην υπόθεση C-70/10, *Scarlet Extended* (που εκκρεμεί ακόμη ενώπιον του Δικαστηρίου).

5 — ΕΕ L 281, σ. 31.

6 — ΕΕ L 201, σ. 37.

7 — Σχετικά με την οδηγία 95/46, βλ. ιδίως τις αποφάσεις της 20ής Μαΐου 2003, C-465/00, C-138/01 και C-139/01, *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ. (Συλλογή 2003, σ. I-4989), της 6ης Νοεμβρίου 2003, C-101/01, *Lindqvist* (Συλλογή 2003, σ. I-12971), της 16ης Δεκεμβρίου 2008, C-73/07, *Satakunnan Markkinapörssi* και *Satamedia* (Συλλογή 2008, σ. I-9831), καθώς και της 9ης Νοεμβρίου 2010, C-92/09 και C-93/09, *Volker und Markus Schecke* (Συλλογή 2010, σ. I-11063).

8 — Βλ., ιδίως, την απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 2009, C-301/06, *Κοινοβούλιο και Συμβούλιο* (Συλλογή 2009, σ. I-593) καθώς και την προσφυγή λόγω παραβάσεως επί της οποίας εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 26ης Νοεμβρίου 2009, C-202/09, *Επιτροπή κατά Ιρλανδίας*, C-211/09, *Επιτροπή κατά Ελλάδος*, της 4ης Φεβρουαρίου 2010, C-185/09, *Επιτροπή κατά Σουηδίας*, και της 29ης Ιουλίου 2010, C-189/09, *Επιτροπή κατά Αυστρίας*. Βλ. επίσης την υπόθεση C-270/11, *Επιτροπή κατά Σουηδίας* (που εκκρεμεί ακόμη ενώπιον του Δικαστηρίου).

9 — Βλ. υποσημείωση 4 των παραρτούντων προτάσεων.

7. Το άρθρο 8 της οδηγίας 2004/48 ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας και κατόπιν αιτιολογημένου και αναλογικού αιτήματος του προσφεύγοντος, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται να διατάσσουν την παροχή πληροφοριών για την προέλευση και για τα δίκτυα διανομής των εμπορευμάτων ή παροχής των υπηρεσιών που προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, από τον παραβάτη ή/και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο:

- α) βρέθηκε να κατέχει τα παράνομα εμπορεύματα σε εμπορική κλίμακα,
 - β) βρέθηκε να χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες σε εμπορική κλίμακα,
 - γ) διαπιστώθηκε ότι παρείχε, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή δικαιώματος
- ή
- δ) υποδείχθηκε, από το πρόσωπο των στοιχείων α', β' ή γ', ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή, κατασκευή ή διανομή των εμπορευμάτων ή στην παροχή των υπηρεσιών.

2. Οι πληροφορίες της παραγράφου 1 περιλαμβάνουν, εφόσον ενδείκνυται:

- α) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, κατασκευαστών, διανομέων, προμηθευτών και λοιπών προηγούμενων κατόχων του προϊόντος ή της υπηρεσίας, καθώς και των παραληπτών χονδρεμπόρων και των εμπόρων λιανικής·
- β) πληροφορίες για τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και για το τίμημα που εισπράχθηκε για τα εν λόγω εμπορεύματα ή υπηρεσίες.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη άλλων κανονιστικών διατάξεων οι οποίες:

[...]

- ε) διέπουν την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.»

2. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων

8. Το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο όσον αφορά το ζήτημα που ενδιαφέρει εν προκειμένω απαρτίζεται από τρεις οδηγίες, ήτοι τις οδηγίες 95/46, 2002/58 και 2006/24.

α) Η οδηγία 95/46

9. Η οδηγία 95/46 επιβάλλει στα κράτη μέλη να διασφαλίζουν την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θέτοντας κατευθυντήριες αρχές που καθορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η εν λόγω επεξεργασία είναι σύμφωνη.

β) Η οδηγία 2002/58

10. Η οδηγία 2002/58 ενσωματώνει τις αρχές που εξαγγέλλονται στην οδηγία 95/46 σε ειδικούς κανόνες που διέπουν τον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

11. Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να κατοχυρώνουν το απόρρητο των επικοινωνιών που διενεργούνται μέσω δημοσίου δικτύου επικοινωνιών και των διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και των συναφών δεδομένων κίνησης και πρέπει ειδικότερα να απαγορεύουν, κατ' αρχήν, την αποθήκευση των δεδομένων αυτών από άλλα πρόσωπα πλην των χρηστών, χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων χρηστών. Εξαιρούνται μόνον τα νομίμως εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, και η τεχνική αποθήκευση η οποία είναι αναγκαία για τη διαβίβαση επικοινωνίας. Επιπλέον, το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58 προβλέπει ότι τα δεδομένα κίνησης που αποθηκεύονται πρέπει να εξαλείφονται ή να καθίστανται ανώνυμα όταν δεν είναι πλέον απαραίτητα για τον σκοπό της μετάδοσης μιας επικοινωνίας, με την επιφύλαξη των παραγράφων 2, 3 και 5 του ίδιου άρθρου και του άρθρου 15, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας.

12. Κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν νομοθετικά μέτρα για να περιορίζουν, ιδίως, την υποχρέωση διασφάλισης του απορρήτου των δεδομένων κίνησης, εφόσον ο περιορισμός αυτός αποτελεί μέτρο αναγκαίο, κατάλληλο και ανάλογο σε μια δημοκρατική κοινωνία, για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας (δηλαδή της ασφάλειας του κράτους), της εθνικής άμυνας, της δημόσιας ασφάλειας ή για την πρόληψη, διερεύνηση, διαπίστωση και δίωξη ποινικών παραβάσεων ή της άνευ αδείας χρησιμοποίησης του συστήματος ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46.

γ) Η οδηγία 2006/24

13. Η οδηγία 2006/24 αφορά τη διατήρηση από τα κράτη μέλη των δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών.

14. Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/24 ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία αποβλέπει στην εναρμόνιση των διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με τις υποχρεώσεις των παρόχων διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίου δικτύου επικοινωνιών όσον αφορά την διατήρηση ορισμένων δεδομένων που παράγονται ή υφίστανται επεξεργασία από αυτούς, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα καθίστανται διαθέσιμα για τους σκοπούς της διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης σοβαρών ποινικών αδικημάτων, όπως ορίζονται βάσει του εθνικού δικαίου των κρατών μελών.»

15. Οι διατάξεις της οδηγίας 2006/24 επιδιώκουν την προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών που αφορούν την υποχρέωση διατήρησης των δεδομένων (άρθρο 3), τις κατηγορίες των διατηρούμενων δεδομένων (άρθρο 5), τη διάρκεια διατήρησης των δεδομένων (άρθρο 6), την προστασία και ασφάλεια των δεδομένων (άρθρο 7) και τις συνθήκες αποθήκευσής τους (άρθρο 8).

16. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Κατά παρέκκλιση εκ των άρθρων 5, 6 και 9 της οδηγίας 2002/58/EK, τα κράτη μέλη θεσπίζουν μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα τα οποία προσδιορίζονται με το άρθρο 5 της παρούσας οδηγίας διατηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, εφόσον παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία από παρόχους διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίου δικτύου επικοινωνιών στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας τους κατά την παροχή των προσδιοριζόμενων υπηρεσιών επικοινωνιών.»

17. Το άρθρο 4 της ίδιας οδηγίας διευκρινίζει ότι:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα που διατηρούνται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία παρέχονται μόνο στις αρμόδιες εθνικές αρχές, σε ειδικές περιπτώσεις και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Η διαδικασία και οι όροι πρόσβασης σε διατηρούμενα δεδομένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις αναγκαιότητας και αναλογικότητας ορίζονται από τα κράτη μέλη στο εθνικό τους δίκαιο, με την επιφύλαξη των οικείων διατάξεων του ευρωπαϊκού δικαίου ή του δημοσίου διεθνούς δικαίου, και ιδίως της ΕΣΔΑ, όπως έχει ερμηνευθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

18. Το άρθρο 5 της οδηγίας 2006/24 ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι βάσει της παρούσας οδηγίας διατηρούνται οι ακόλουθες κατηγορίες δεδομένων:

[...]

2) όσον αφορά την πρόσβαση στο Διαδίκτυο και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφωνίας μέσω Διαδικτύου:

- i) ο αποδοθείς κωδικός ταυτότητας χρήστη,
- ii) ο κωδικός ταυτότητας χρήστη και ο τηλεφωνικός αριθμός που δίνονται σε κάθε επικοινωνία που εισέρχεται στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο,
- iii) ονοματεπώνυμο και διεύθυνση του συνδρομητή ή εγγεγραμμένου χρήστη στον οποίο είχε αποδοθεί κατά το χρόνο επικοινωνίας διεύθυνση IP (διεύθυνση πρωτοκόλλου Διαδικτύου), κωδικός ταυτότητας χρήστη ή αριθμός τηλεφώνου,

β) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό του προορισμού της επικοινωνίας:

[...]

γ) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό της ημερομηνίας, ώρας και διάρκειας της επικοινωνίας:

[...]

δ) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό του είδους της επικοινωνίας:

[...]

ε) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό του εξοπλισμού επικοινωνίας των χρηστών ή του φερομένου ως εξοπλισμού επικοινωνίας τους:

[...]

στ) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό της θέσης του εξοπλισμού κινητής επικοινωνίας:

[...]

2. Η παρούσα οδηγία δεν επιτρέπει τη διατήρηση δεδομένων που αποκαλύπτουν το περιεχόμενο των επικοινωνιών.»

19. Τέλος, το άρθρο 11 της οδηγίας 2006/24 παρεμβάλλει μια νέα παράγραφο 1α στο κείμενο του άρθρου 15 της οδηγίας 2002/58. Κατά τη διάταξη αυτή, το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58 δεν εφαρμόζεται στα δεδομένα η διατήρηση των οποίων επιβάλλεται ειδικά από την οδηγία 2006/24.

B — Το εθνικό δίκαιο

1. Το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας

20. Όσον αφορά το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας, οι διατάξεις της οδηγίας 2004/48 μεταφέρθηκαν στο σουηδικό δίκαιο με την εισαγωγή νέων διατάξεων στον νόμο 1960:729 περί προστασίας των δικαιωμάτων του δημιουργού. [lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, στο εξής: νόμος περί των δικαιωμάτων του δημιουργού]. Οι νέες αυτές διατάξεις τέθηκαν σε ισχύ την 1η Απριλίου 2009¹⁰.

21. Το άρθρο 53c του νόμου περί των δικαιωμάτων του δημιουργού ορίζει τα εξής:

«Εφόσον ο αιτών μπορεί να προσκομίσει αποχρώσες ενδείξεις ότι κάποιος προσέβαλε το δικαίωμά του πνευματικής ιδιοκτησίας επί ορισμένου έργου κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 53, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει, επ' απειλή κυρώσεων, το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο ανωτέρω, να κοινοποιήσει(ουν) στοιχεία σχετικά με την προέλευση και το δίκτυο διανομής των αγαθών ή υπηρεσιών τα οποία αφορά η προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας (διαταγή περί κοινοποίησης στοιχείων). Το εν λόγω μέτρο διατάσσεται κατόπιν αιτήσεως του δικαιούχου του δικαιώματος, του διαδόχου του ή οιοδήποτε άλλου προσώπου που χαίρει νομίμου δικαιώματος εκμεταλλεύσεως του έργου. Διαταγή περί κοινοποίησης στοιχείων μπορεί να εκδοθεί μόνον αν τα αιτούμενα στοιχεία μπορούν να θεωρηθούν ότι διευκολύνουν την έρευνα σχετικά με την προσβολή ή την προσβολή του δικαιώματος που συνδέεται με τα ως άνω αγαθά ή υπηρεσίες.

Η υποχρέωση κοινοποίησης βαρύνει κάθε πρόσωπο:

- 1) που είναι αυτουργός ή συμμετοχος στην παραβίαση ή την προσβολή του δικαιώματος
- 2) το οποίο διέθεσε σε εμπορική κλίμακα εμπόρευμα που προσβάλλει ή παραβιάζει δικαίωμα,
- 3) το οποίο έκανε χρήση σε εμπορική κλίμακα υπηρεσίας προσβάλλουσας ή παραβιάζουσας δικαίωμα,
- 4) το οποίο παρέσχε σε εμπορική κλίμακα υπηρεσία ηλεκτρονικής ή άλλης επικοινωνίας που χρησιμοποιήθηκε για τη διάπραξη της παραβίασης ή της προσβολής του δικαιώματος
- ή
- 5) υποδείχθηκε, από πρόσωπο των ανωτέρω σημείων 2 έως 4 ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή ή στη διανομή του εμπορεύματος ή στην παροχή των υπηρεσίας που προσβάλλει ή παραβιάζει δικαίωμα.

10 — Νόμος 2009:109 περί τροποποίησης του νόμου 1960:729 [Lag (2009:109) om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk], της 26ης Φεβρουαρίου 2009.

Οι πληροφορίες σχετικά με την προέλευση και τα δίκτυα διανομής των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών περιλαμβάνουν ιδίως:

- 1) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, διανομέων, προμηθευτών και άλλων προηγούμενων κατόχων των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών,
- 2) τα ονόματα και τις διευθύνσεις των χονδρεμπόρων και των λιανεμπόρων,
καθώς και
- 3) πληροφορίες για τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και για το τίμημα που εισπράχθηκε για τα εν λόγω εμπορεύματα ή υπηρεσίες.

Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και προκειμένου για απόπειρα ή προπαρασκευή παραβίασης ή προσβολής του άρθρου 53.»

22. Το άρθρο 53d του νόμου περί δικαιωμάτων του δημιουργού ορίζει ότι:

«Η διαταγή περί κοινοποίησεως στοιχείων μπορεί να εκδοθεί μόνον αν ο λόγος για τη λήψη του μέτρου είναι σημαντικότερος από την όχληση ή τα μειονεκτήματα που αυτή συνεπάγεται για το πρόσωπο που είναι ο αποδέκτης ή για κάποιο άλλο αντίθετο συμφέρον.

Η υποχρέωση πληροφόρησης κατ' εφαρμογή του άρθρου 53c δεν αφορά τις πληροφορίες η κοινοποίηση των οποίων υποχρεώνει τον καλούμενο να παράσχει τις πληροφορίες να ομολογήσει τη συμμετοχή του ή τη συμμετοχή των στενών συγγενών του, κατά την έννοια του άρθρου 3 του Κώδικα ποινικής δικονομίας, στη διάπραξη μιας παράβασης.

Ο νόμος 1998:204 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων [personuppgiftslagen (1998:204)] επιβάλλει περιορισμούς στην επεξεργασία των πληροφοριών αυτών.»

2. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων

23. Η οδηγία 2002/58 μεταφέρθηκε στο σουηδικό δίκαιο ιδίως με τον νόμο 2003:389 περί ηλεκτρονικής επικοινωνίας [lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation]. Σύμφωνα με το άρθρο 20, πρώτο εδάφιο, του κεφαλαίου 6 του εν λόγω νόμου, απαγορεύεται σε όποιον, στο πλαίσιο παροχής δικτύου ηλεκτρονικής επικοινωνίας ή υπηρεσίας ηλεκτρονικής επικοινωνίας, έχει λάβει γνώση ή έχει αποκτήσει πρόσβαση σε στοιχεία που αφορούν συνδρομητές να γνωστοποιεί ή να εκμεταλλεύεται χωρίς άδεια τα στοιχεία αυτά.

24. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει σχετικώς ότι η υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου η οποία βαρύνει ιδίως τους παρόχους υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο απαγορεύει μόνο την άνευ αδείας γνωστοποίηση ή χρησιμοποίηση ορισμένων δεδομένων. Ωστόσο, η εν λόγω υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου είναι σχετική, αφού άλλες διατάξεις προβλέπουν υποχρέωση κοινοποίησης στοιχείων συνεπεία της οποίας επιτρέπεται η εν λόγω κοινοποίηση. Κατά το Högsta domstolen, το δικαίωμα για λήψη πληροφοριών που καθιερώνεται στο άρθρο 53 c του νόμου περί προστασίας των δικαιωμάτων του δημιουργού, το οποίο ισχύει και για τους παροχείς υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο, θεωρήθηκε ότι δεν απαιτούσε ειδικές νομοθετικές προσαρμογές προκειμένου οι νέες διατάξεις περί κοινοποίησης των πληροφοριών να μπορούν να κατισχύουν της αρχής της υποχρεώσεως τηρήσεως

του απορρήτου¹¹. Επομένως, η απόφαση του δικαστηρίου με την οποία διατάσσεται η κοινοποίηση στοιχείων αίρει την υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου.

25. Όσο για την οδηγία 2006/24, δεν μεταφέρθηκε στο σουηδικό δίκαιο εντός της προβλεπόμενης συναφώς προθεσμίας¹².

III – Η κυρία δίκη, τα προδικαστικά ερωτήματα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

26. Οι Bonnier Audio κ.λπ. είναι εκδοτικές επιχειρήσεις που κατέχουν ιδίως αποκλειστικά δικαιώματα να αναπαράγουν, να εκδίδουν και να θέτουν στη διάθεση του κοινού υπό μορφή ακουστικών βιβλίων 27 συγκεκριμένα λογοτεχνικά έργα.

27. Οι Bonnier Audio κ.λπ. ισχυρίζονται ότι προσεβλήθησαν τα αποκλειστικά τους δικαιώματα, καθόσον τα εν λόγω είκοσι επτά έργα τέθηκαν στη διάθεση του κοινού μέσω ενός διακομιστή FTP («file transfer protocol»), ο οποίος καθιστά δυνατή την κοινή χρήση αρχείων και την μεταφορά των δεδομένων μεταξύ υπολογιστών που είναι συνδεδεμένοι με το Διαδίκτυο.

28. Ο φορέας παροχής υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο μέσω του οποίου πραγματοποιήθηκε η καταγγελλόμενη παράνομη ανταλλαγή αρχείων είναι η ePhone.

29. Οι Bonnier Audio κ.λπ., με αίτησή τους ενώπιον του Solna tingsrätt (πρωτοδικείο της Solna) ζήτησαν να διαταχθεί η καθής να κοινοποιήσει το όνομα και τη διεύθυνση του προσώπου το οποίο ήταν εγγεγραμμένο ως χρήστης της διεύθυνσης IP από την οποία φαίνεται ότι διαβιβάστηκαν τα επίμαχα αρχεία κατά το διάστημα μεταξύ της 1ης Απριλίου 2009 και ώρα 03:28 και της 1ης Απριλίου 2009 και ώρα 05:45.

30. Η ePhone αντιτάχθηκε στο αίτημα αυτό υποστηρίζοντας, ιδίως, ότι η αιτούμενη διαταγή αντέβαινε στην οδηγία 2006/24.

31. Αποφαινόμενο στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, το Solna tingsrätt έκανε δεκτή την αίτηση για έκδοση διαταγής επιβάλλουσας την κοινοποίηση των επιμάχων στοιχείων.

32. Η ePhone άσκησε έφεση ενώπιον του Svea hovrätt (εφετείο Στοκχόλμης), ζητώντας την απόρριψη της αίτησης για έκδοση διαταγής κοινοποιήσεως. Η εταιρία αυτή ζήτησε επίσης την υποβολή αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο προκειμένου αυτό να διευκρινίσει αν η οδηγία 2006/24 απαγορεύει την κοινοποίηση πληροφοριών που αφορούν ένα συνδρομητή στον οποίο έχει χορηγηθεί συγκεκριμένη διεύθυνση IP σε πρόσωπα εκτός των αρχών που ορίζει η εν λόγω οδηγία.

33. Το Svea hovrätt έκρινε ότι δεν υφίσταται καμία διάταξη της οδηγίας 2006/24 που να εμποδίζει το να διαταχθεί διάδικος σε αστική διαφορά να κοινοποιήσει δεδομένα αφορώντα συνδρομητή σε πρόσωπα πέραν των δημοσίων αρχών. Εξάλλου, το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε το αίτημα για υποβολή αιτήσεως για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο.

34. Το ίδιο αυτό δικαστήριο διαπίστωσε επίσης ότι οι επιχειρήσεις εκδόσεως ακουστικών βιβλίων δεν είχαν προσκομίσει αποχρώσεις ενδείξεις όσον αφορά την προσβολή δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Αποφάσισε, κατά συνέπεια, να εξαφανίσει τη διαταγή για κοινοποίηση στοιχείων που είχε εκδώσει το Solna tingsrätt. Κατόπιν αυτού, οι Bonnier Audio κ.λπ. άσκησαν αναίρεση ενώπιον του Högsta domstolen, που είναι το αιτούν δικαστήριο.

11 — Το Högsta domstolen παραπέμπει συναφώς στις προπαρασκευαστικές εργασίες (πρόταση 2008/09:67, σ. 143) του προπαρατεθέντος νόμου 2009:109.

12 — Βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Σουηδίας και την προπαρατεθείσα υπόθεση C-270/11.

35. Το δικαστήριο αυτό εκτιμά ότι, παρά την προπαρατεθείσα απόφαση Promusicae, και την προπαρατεθείσα διάταξη LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, εξακολουθούν να υπάρχουν αμφιβολίες για το αν το δίκαιο της Ένωσης αντίκειται στην εφαρμογή του άρθρου 53c του νόμου περί προστασίας των δικαιωμάτων του δημιουργού, καθόσον ούτε η ως άνω απόφαση ούτε η διάταξη αναφέρονται στην οδηγία 2006/24.

36. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Högsta domstolen αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Εμποδίζει η οδηγία 2006/24 [...], ειδικότερα δε τα άρθρα της 3 [έως] 5 και 11, την εφαρμογή εθνικής διατάξεως η οποία θεσπίστηκε βάσει του άρθρου 8 της οδηγίας 2004/48 [...], και η οποία συνεπάγεται ότι ένας φορέας παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου μπορεί να διαταχθεί, στο πλαίσιο αστικής δίκης και προκειμένου να καταστεί δυνατός ο εντοπισμός συνδρομητή, να γνωστοποιήσει σε κάτοχο δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή στον διάδοχό του στοιχεία σχετικά με τον συνδρομητή στον οποίο ο φορέας παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου χορήγησε ορισμένη διεύθυνση IP η οποία φέρεται να χρησιμοποιήθηκε για την προβολή του εν λόγω δικαιώματος; Προϋποτίθεται, αφενός, ότι ο αιτών την έκδοση της διαταγής προσκόμισε αποχρώσεις ενδείξεις για το υποστατό της προσβολής ορισμένου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και, αφετέρου, ότι το μέτρο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό;
- 2) Επηρεάζεται η απάντηση στο πρώτο ερώτημα από το γεγονός ότι το κράτος μέλος δεν έχει μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο την οδηγία 2006/24, μολοντί έχει λήξει η σχετική προθεσμία;»

37. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν οι Bonnier Audio κ.λπ., η ePhone, η Σουηδική, η Τσεχική, η Ιταλική και η Λεττονική Κυβέρνηση, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

38. Όλοι οι καταθέσαντες γραπτές παρατηρήσεις παρέστησαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η οποία διεξήχθη στις 30 Ιουνίου 2011, πλην της Τσεχικής και της Λεττονικής Κυβερνήσεως.

IV – Ανάλυση

A — Το περιεχόμενο της οδηγίας 2006/24

39. Με το πρώτο του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν η οδηγία 2006/24 εμποδίζει την εφαρμογή εθνικής διατάξεως που έχει θεσπιστεί με βάση το άρθρο 8 της οδηγίας 2004/48 και η οποία επιτρέπει, προκειμένου να διαπιστωθεί η ταυτότητα συνδρομητή ή χρήστη του Διαδικτύου, να μπορεί να διαταχθεί πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο να κοινοποιήσει στον δικαιούχο δικαιώματος του δημιουργού ή στον διάδοχό του, το όνομα και τη διεύθυνση συνδρομητή στον οποίο έχει χορηγηθεί μια διεύθυνση IP η οποία καταγγέλλεται ότι χρησιμοποιήθηκε για την προσβολή του εν λόγω δικαιώματος.

40. Το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει το ερώτημα αυτό εκκινώντας από την υπόθεση κατά την οποία, στην κύρια διαφορά, αφενός, οι αιτούσες την έκδοση της διαταγής Bonnier Audio κ.λπ. διαθέτουν ενδείξεις μαρτυρούσες ότι υπήρξε προσβολή δικαιώματος του δημιουργού και, αφετέρου, το αιτούμενο μέτρο δεν είναι δυσανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

41. Εξάλλου, όπως προκύπτει από την απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου, το ένδικο βοήθημα που άσκησαν οι Bonnier Audio και λοιποί, στην κύρια διαφορά, με αντικείμενο την κοινοποίηση των προσωπικών δεδομένων, εντάσσεται στο πλαίσιο αστικής διαδικασίας.

42. Θα ξεκινήσω από το ζήτημα αν τα αιτούμενα δεδομένα έχουν την ιδιότητα των προσωπικών δεδομένων. Πράγματι, για να εφαρμοστεί η νομοθεσία περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, πρέπει να πρόκειται για τέτοιου είδους δεδομένα. Στην υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, πρόκειται για το όνομα και τη διεύθυνση ενός συνδρομητή, τα οποία μπορούν να εντοπισθούν με βάση συγκεκριμένη διεύθυνση IP. Συνεπώς, βρισκόμαστε εντός του πεδίου εφαρμογής των κανόνων που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

43. Υπενθυμίζεται, ωστόσο, ότι η ταυτότητα του προσώπου που ενδέχεται να έχει προσβάλει δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί αποκλειστικά με βάση την διεύθυνση IP στις περιπτώσεις που η πρόσβαση στο δίκτυο που αντιστοιχεί στην ίδια αυτή διεύθυνση IP μπορεί να χρησιμοποιείται από πλείονα πρόσωπα. Αυτό συμβαίνει, παραδείγματος χάριν, στην περίπτωση των ασυρμάτων δικτύων που δεν καλύπτονται από αποτελεσματική προστασία, του σφετερισμού του ελέγχου υπολογιστών συνδεδεμένων με το Διαδίκτυο καθώς και προκειμένου για καταστάσεις όπου πλείονα πρόσωπα χρησιμοποιούν ενδεχομένως τον ίδιο υπολογιστή. Ωστόσο, πιστεύω ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, μια διεύθυνση IP μπορεί να χρησιμοποιείται ως ένδειξη της ταυτότητας του προσώπου που ενδέχεται να έχει προκαλέσει προσβολή δικαιώματος του δημιουργού¹³.

44. Κατόπιν, πρέπει να εξεταστεί αν η οδηγία 2006/24 μπορεί να εφαρμοστεί στη διαφορά που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Στην προπαρατεθείσα υπόθεση *Promusicae*, η εν λόγω οδηγία δεν ήταν εφαρμοστέα *ratione temporis*, εξ ου το Δικαστήριο την απέκλεισε εκ προοιμίου¹⁴.

45. Όσον αφορά το αν η οδηγία 2006/24 είναι εφαρμοστέα *ratione materiae* στην εξεταζόμενη περίπτωση, θα υπενθυμίσω ότι, κατά το πρώτο άρθρο της, η εν λόγω οδηγία σκοπεί να διασφαλίσει «ότι τα δεδομένα καθίστανται διαθέσιμα για τους σκοπούς της διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης σοβαρών ποινικών αδικημάτων, όπως αυτά ορίζονται βάσει του εθνικού δικαίου των κρατών μελών»¹⁵. Εξάλλου, το άρθρο 4 της οδηγίας αυτής επιβάλλει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα που αφορά η εν λόγω οδηγία παρέχονται μόνο στις αρμόδιες εθνικές αρχές, σε ειδικές περιπτώσεις και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

46. Όμως, η υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου εξελίσσεται στο πλαίσιο αστικής διαδικασίας και η κοινοποίηση των δεδομένων δεν ζητείται από αρμόδια εθνική αρχή αλλά από ιδιώτες.

47. Φρονώ, επομένως, ότι η οδηγία 2006/24 δεν είναι εφαρμοστέα *ratione materiae* στην διαφορά που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, παρά το ότι τα δεδομένα που διατηρήθηκαν για σκοπούς που επιτρέπει η εν λόγω οδηγία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, και τούτο επειδή ο οικείος πάροχος τα διατήρησε για άλλους σκοπούς.

48. Κατά συνέπεια, το δεύτερο ερώτημα, το οποίο αφορά την ενδεχόμενη επίδραση στην απάντηση που αρμόζει στο πρώτο ερώτημα του γεγονότος ότι η οδηγία 2006/24 δεν μεταφέρθηκε στο σουηδικό δίκαιο, καθίσταται πλέον άνευ αντικειμένου.

49. Παρά τη διαπίστωση ότι η οδηγία 2006/24 δεν μπορεί να εφαρμοστεί εν προκειμένω, τίθεται το ερώτημα ποιες θα ήταν οι συνέπειές της σε σχέση με τη διαφορά που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Προτού ασχοληθώ με το ζήτημα αυτό, θα πρέπει πρώτα να εξετάσω τις διατάξεις που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

13 — Ο εκπρόσωπος της ePhone ανέφερε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι ορισμένοι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο διαγράφουν συστηματικά τις πληροφορίες που αντιστοιχούν στις διευθύνσεις IP ώστε οι πληροφορίες αυτές να μην μπορούν να χρησιμοποιηθούν εναντίον των πελατών τους.

14 — Το Δικαστήριο δεν αναφέρεται στην οδηγία 2006/24 στην απόφασή του *Promusicae*, σε αντίθεση με την γενική εισαγγελία J. Kokott που κάνει μνεία αυτής (βλ. ιδίως σημεία 122 επ. των προτάσεων της στην προπαρατεθείσα υπόθεση *Promusicae*).

15 — Για την ερμηνεία του όρου «σοβαρό αδικήμα» στα κράτη μέλη, βλ. την έκθεση αξιολόγησης της οδηγίας 2006/24 που εκπονήθηκε από την Επιτροπή [COM(2011) 225 τελικό].

B — Οι περιορισμοί στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

50. Θα υπενθυμίσω στο σημείο αυτό ορισμένες βασικές αρχές που διέπουν την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο δίκαιο της Ένωσης.

51. Η βασική αρχή που εξαγγέλλεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 95/46 είναι το ότι τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και η μεταγενέστερη επεξεργασία τους να συμβιβάζεται με τους σκοπούς αυτούς. Η συλλογή των προσωπικών δεδομένων και οι λεπτομέρειες που την διέπουν καθώς και οι σκοποί πρέπει να αποφασίζονται εκ των προτέρων. Μεταγενέστερη επεξεργασία η οποία δεν συμβιβάζεται με τους εκ των προτέρων προσδιορισθέντες σκοπούς απαγορεύεται.

52. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν θεσπίστηκαν διατάξεις ανταποκρινόμενες στις απαιτήσεις αυτές στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των εθνικών νομοθεσιών όσον αφορά τη διατήρηση των προσωπικών δεδομένων και την κοινοποίησή τους σε τρίτους στην περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις περί προσβολών δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας καταγγελλομένων από ιδιώτες.

1. Οι περιορισμοί που προβλέπονται στο επίπεδο της Ένωσης

53. Προκειμένου για το δίκαιο της Ένωσης που αφορά τα δεδομένα σχετικά με τις τηλεπικοινωνίες, η οδηγία που εξειδικεύει το γενικό πλαίσιο που προβλέπεται στην οδηγία 95/46 είναι η ειδική οδηγία 2002/58, όπως συμπληρώθηκε με την οδηγία 2006/24. Ωστόσο, από την εξέταση των οδηγιών 2002/58 και 2006/24 προκύπτει σαφώς ότι οι οδηγίες αυτές δεν περιέχουν καμία ειδική διάταξη όσον αφορά τη διατήρηση ή τη χρησιμοποίηση των τηλεπικοινωνιακών δεδομένων στο πλαίσιο της καταπολέμησης των προσβολών των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας τις οποίες επικαλούνται ιδιώτες. Η οδηγία 2002/58 επικεντρώνεται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Η οδηγία 2006/24, από την άλλη πλευρά, αφορά τη διατήρηση των δεδομένων από τις δημόσιες αρχές με σκοπό τον εντοπισμό και τη διαπίστωση σοβαρών αδικημάτων. Προκειμένου για προσβολές δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας καταγγελλόμενες από ιδιώτες, διαπιστώνεται ότι ούτε η οδηγία 2002/58 ούτε η οδηγία 2006/24 προβλέπουν τη δυνατότητα ή την υποχρέωση διατήρησης ή χρησιμοποίησης των εν λόγω δεδομένων για τέτοιο σκοπό, ή της χρήσεως ήδη υφισταμένων δεδομένων, τα οποία διατηρούνται για άλλους σκοπούς.

54. Όσον αφορά δε την οδηγία 2004/48, η μοναδική αναφορά που έχει σχέση με τα προσωπικά δεδομένα βρίσκεται στο άρθρο 8, παράγραφος 3, στοιχείο ε', αυτής. Κατά την εν λόγω διάταξη, οι παράγραφοι 1 και 2 του εν λόγω άρθρου 8, που ρυθμίζουν την πρόσβαση στις πληροφορίες που ενδέχεται να αφορούν τις προσβολές δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, εφαρμόζονται με την επιφύλαξη άλλων νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που διέπουν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Επομένως, η οδηγία 2004/48 ορίζει ότι πρέπει να τηρούνται οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που διέπουν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Αντίθετα, δεν προσδιορίζει ούτε ποια προσωπικά δεδομένα επιτρέπεται να διατηρηθούν ούτε για ποιο σκοπό ούτε για πόσο χρόνο ούτε ακόμη ποια πρόσωπα μπορούν να έχουν πρόσβαση σ' αυτά σε περίπτωση προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

55. Ακόμη και αν, στο επίπεδο της Ένωσης, θα μπορούσε θεωρητικά να υπάρχει μια οδηγία που θα συμπλήρωνε την οδηγία 2002/58 προβλέποντας υποχρέωση διατήρησης σε σχέση με προσβολές δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και θα όριζε τόσο τον σκοπό της διατήρησης όσο και τα προς διατήρηση δεδομένα, τη διάρκεια αυτής και τα πρόσωπα που θα μπορούσαν να έχουν πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, σήμερα, τέτοια οδηγία δεν υφίσταται¹⁶.

16 — Πράγμα ακριβώς που επισήμανε η γενική εισαγγελέας J. Kokott στο σημείο 110 των προτάσεων της στην προπαρατεθείσα υπόθεση Promusicae.

56. Με βάση τα στοιχεία αυτά, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η νομοθεσία της Ένωσης, ως έχει σήμερα, δεν περιέχει τις αναγκαίες ειδικές ρυθμίσεις σχετικά με τη διατήρηση και την κοινοποίηση των προσωπικών δεδομένων τα οποία παράγονται στο πλαίσιο ηλεκτρονικών επικοινωνιών εν όψει της κοινοποιήσεώς τους σε περίπτωση προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας την οποία επικαλούνται ιδιώτες.

2. Οι περιορισμοί που προβλέπονται στο επίπεδο των κρατών μελών

57. Προκειμένου για τα δίκαιο των κρατών μελών, επισημαίνω ότι το άρθρο 15 της οδηγίας 2002/58 επιτρέπει τη θέσπιση περιορισμών ως προς την εφαρμογή των αρχών που διαπνέουν την εν λόγω οδηγία.

58. Το Δικαστήριο ερμήνευσε το άρθρο αυτό στην προπαρατεθείσα απόφασή του Promusicae και στην προπαρατεθείσα διάταξη LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten. Το Δικαστήριο δέχθηκε ότι η οδηγία 2002/58 δεν στερούσε στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να προβλέπουν υποχρέωση κοινοποίησης προσωπικών δεδομένων, στο πλαίσιο αστικής δίκης, αλλά ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν απαιτούσε από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν τέτοια υποχρέωση¹⁷. Το Δικαστήριο συνέδεσε επίσης το άρθρο 15, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας με το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46¹⁸.

59. Η προπαρατεθείσα απόφαση Promusicae αναφέρεται στην γνωστοποίηση των προσωπικών δεδομένων και, *in fine*, στην υποχρέωση των κρατών μελών όπως, *κατά τη μεταφορά των οικείων οδηγιών*, φροντίζουν να στηρίζονται σε ερμηνεία αυτών η οποία επιτρέπει τη διασφάλιση της ορθής ισορροπίας μεταξύ των διαφόρων θεμελιωδών δικαιωμάτων που προστατεύει η κοινοτική έννομη τάξη¹⁹. Θεωρώ ότι η τοποθέτηση αυτή σημαίνει ότι πρέπει να τηρούνται πλήρως οι βασικές αρχές κάθε τομέα —ήτοι η αρχή της προστασίας του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και η αρχή της προστασίας του δικαιώματος του δημιουργού.

60. Για να είναι δυνατή η γνωστοποίηση προσωπικών δεδομένων, το δίκαιο της Ένωσης απαιτεί να υφίσταται ρύθμιση περί διατηρήσεως των δεδομένων στην εθνική νομοθεσία, η οποία να προσδιορίζει τις κατηγορίες δεδομένων που διατηρούνται, το σκοπό της διατήρησης, τη διάρκεια της διατήρησης και τα πρόσωπα τα οποία μπορούν να έχουν πρόσβαση στα διατηρούμενα δεδομένα. Οι αρχές της προστασίας των προσωπικών δεδομένων αντίκεινται στη χρησιμοποίηση των υφισταμένων βάσεων δεδομένων για λόγους άλλους από εκείνους που ορίζει ο νομοθέτης.

61. Κατά συνέπεια, για να συμβιβάζεται η διατήρηση και η γνωστοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με το άρθρο 15 της οδηγίας 2002/58, σε κατάσταση σαν αυτήν που περιγράφεται στο πλαίσιο της υποθέσεως που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, η εθνική νομοθεσία πρέπει να προβλέπει, εκ των προτέρων και με λεπτομερή τρόπο, τους περιορισμούς, που έχουν θεσπιστεί νομοθετικά, στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 5, 6, 8, παράγραφοι 1 έως 4, και 9 της εν λόγω οδηγίας²⁰. Οι ούτως προβλεπόμενοι περιορισμοί πρέπει να συνιστούν μέτρα

17 — Βλ. απόφαση Promusicae (που προπαρατίθεται, σκέψεις 54 και 59).

18 — Βλ. τη διάταξη LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, σκέψη 26, σύμφωνα με την οποία, «[π]ράγματι, στη σκέψη 53 της προπαρατεθείσας απόφασης Promusicae, το Δικαστήριο έκρινε ότι, στις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, το οποίο αναφέρεται ρητά στο άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46, περιλαμβάνονται *τα μέτρα που είναι αναγκαία για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων*. Εφόσον η οδηγία 2002/58 δεν προσδιορίζει ποια δικαιώματα και ελευθερίες αφορά η εξαίρεση αυτή, θα πρέπει αν γίνει δεκτό ότι η διατύπωση αυτή εκφράζει τη βούληση του κοινοτικού νομοθέτη να μην αποκλείσει του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας την προστασία του δικαιώματος ιδιοκτησίας ούτε τις καταστάσεις όπου οι δημιουργοί επιδιώκουν την παροχή της εν λόγω προστασίας στο πλαίσιο πολιτικής δίκης» (η υπογράμμιση δική μου).

19 — Βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Promusicae (σκέψη 68).

20 — Πρέπει, ωστόσο, να υπενθυμίσω ότι η παντελής απουσία περιορισμών της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου μπορεί επίσης να συνιστά παραβίαση του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ (βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση K.U. κατά Φινλανδίας της 2ας Δεκεμβρίου 2008, προσφυγή αριθ. 2872/02).

αναγκαία, κατάλληλα και ανάλογα προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς. Όμως, η υποχρέωση κοινοποίησης, που επιβάλλεται στον πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο και αφορά προσωπικά δεδομένα τα οποία διατηρούνται για άλλο σκοπό, δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις αυτές²¹.

62. Εν κατακλείδι, πρέπει να τονιστεί ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, αφενός, καθώς και όσον αφορά την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, αφετέρου, πρέπει να προστατεύονται εξίσου. Επομένως, δεν πρέπει να ευνοούνται οι κάτοχοι δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, μέσω της δυνατότητας να χρησιμοποιούν προσωπικά δεδομένα τα οποία έχουν συλλεγεί ή διατηρηθεί νομίμως για λόγους ξένους προς την προστασία των δικαιωμάτων τους. Η συλλογή και η χρησιμοποίηση των εν λόγω δεδομένων για σκοπούς συνδεδεμένους με την προστασία των εν λόγω δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης που αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων προϋποθέτει την προηγούμενη θέσπιση, από τον εθνικό νομοθέτη, λεπτομερών ρυθμίσεων, σύμφωνα με το άρθρο 15 της οδηγίας 2002/58²².

V – Συμπέρασμα

63. Κατόπιν των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα του Högsta domstolen ως εξής:

- «1) Η οδηγία 2006/24/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/EK, δεν εφαρμόζεται προκειμένου για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς που προβλέπονται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής. Συνεπώς, η οδηγία αυτή δεν εμποδίζει την εφαρμογή εθνικής ρυθμίσεως δυνάμει της οποίας, στο πλαίσιο αστικής δίκης, ο δικαστής, προκειμένου να διαπιστώσει την ταυτότητα ενός συγκεκριμένου συνδρομητή, διατάσσει πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο να κοινοποιήσει στον κάτοχο δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή στον διάδοχο αυτού, πληροφορίες σχετικές με την ταυτότητα του συνδρομητή στον οποίο ο εν λόγω πάροχος έχει χορηγήσει διεύθυνση IP η οποία καταγγέλλεται ότι χρησίμευσε για την προσβολή του εν λόγω δικαιώματος. Ωστόσο, οι πληροφορίες αυτές πρέπει να έχουν διατηρηθεί για να μπορούν να κοινοποιηθούν και να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό αυτό σύμφωνα με λεπτομερείς εθνικές ρυθμίσεις, οι οποίες συνάδουν προς το δίκαιο της Ένωσης περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων.
- 2) Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δίδεται στο πρώτο ερώτημα, το δεύτερο ερώτημα καθίσταται άνευ αντικειμένου.»

21 — Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να διαπιστώσει την ύπαρξη τέτοιων μέτρων και να βεβαιωθεί για το ότι είναι σύμφωνα με τις εν λόγω απαιτήσεις.

22 — Η νομοθετική οδός ενδείκνυται για τέτοιες παρεμβάσεις: «Από το άρθρο 8, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ και από το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνάγεται ότι η παρέμβαση πρέπει να προβλέπεται από το νόμο, να εξυπηρετεί θεμιτό σκοπό και να είναι αναγκαία στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας για την επίτευξη του εν λόγω θεμιτού σκοπού» [βλ. σημείο 8 της γνωμοδότησεως του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί της εκθέσεως αξιολόγησης της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της οδηγίας για τη διατήρηση των δεδομένων (οδηγία 2006/24/EK) (ΕΕ 2011, C 279, σ. 1)].